

A Régiók Bizottsága véleménye „új lendület a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása terén”

(2009/C 211/06)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- megállapítja, hogy kudarcot vallottak azok a szakpolitikák, amelyek arra irányultak, hogy 2010-re megfékezzék a biológiai sokféleség erózióját Európában. Ehhez ugyanis proaktív stratégiára van szükség, amely „rendszer szemléletű” gondolkodásban nyilvánul meg, és amelyhez hosszú távon, jóval 2010 után is támogatást kell nyújtani. Ebbe a stratégiába teljes mértékben be kell vonni a helyi és regionális önkormányzatokat, és a tagállamoknak biztosítaniuk kell számukra a szükséges jogi és pénzügyi eszközöket;
- felkéri az Európai Uniót, a tagállamokat, valamint a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy vezessenek be egy, a szubvenciók és támogatások környezetvédelmi feltételeességére vonatkozó következetes rendszert. Az Európai Bizottságnak ösztönöznie kellene a tagállamokat, hogy vizsgálják felül adórendszerüket, és úgy alakítsák a nemzeti támogatási alapokat, hogy azok jobban kedvezzenek a biodiverzitásnak;
- úgy véli, hogy a Natura 2000 területek hálózata a legtöbb tagállamban megerősítésre szorul, és felkéri a tagállamokat, hogy ezzel kapcsolatban vállaljanak felelősséget tengeri területeikért és talajvízkészleteikért. A Natura 2000 hálózathoz tartozó területekkel kapcsolatos olyan vagyongazdálkodási terveket kell kidolgozni és megvalósítani, amelyekben részt vesznek a helyi és regionális önkormányzatok, valamint a magán földterületek és erőforrások tulajdonosai;
- egy „ökológiai keret” – egy valóságos természeti infrastruktúra – sürgős létrehozását szorgalmazza, és azt kéri, hogy mindent kövessenek el annak érdekében, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása ellen folytatott küzdelmet szolgáló intézkedések ne legyenek káros hatással a biológiai sokféleségre. Ezenkívül úgy véli, hogy az invazív fajok ellen folytatott küzdelem stratégiája kizárólag európai szinten lehet hatékony;
- úgy véli, hogy a biológiai sokféleség megőrzését célzó stratégia sikerének egyik záloga az, ha azt minden ember átérzi, ezért arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy vegyenek részt minőségi tájékoztatási és képzési programok létrehozásában, illetve igényeljenek támogatást ehhez.

Előadó René SOUCHON (FR/PSE) Auvergne Régió Önkormányzatának elnöke

Referenciaszövegek

A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai gazdasági és szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Félidős értékelés az Európai Közösség biológiai sokféleséggel kapcsolatos cselekvési terve végrehajtásáról

COM(2008) 864 végleges

és

A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai gazdasági és szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az invazív fajokra vonatkozó európai uniós stratégia felé

COM(2008) 789 végleges

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

és kezelőit, a tudósokat, a politikai döntéshozókat, valamint a helyi és regionális önkormányzatokat;

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. megállapítja – a tudósok és a kutatók véleményére támaszkodva –, hogy a növény- és az állatfajok sokkal gyorsabban pusztulnak, mint korábban bármikor a földi élet kialakulása óta,

Általános megállapítások és a helyi és regionális önkormányzatok szerepe

2. megállapítja, hogy a biológiai sokféleség szerepe az emberiség fennmaradása szempontjából – különösen az ökoszisztéma-szolgáltatások révén – a jövő és a jelen kor nemzedékei szempontjából egyaránt rendkívül fontos;

8. úgy véli, hogy az emberiségre nézve a biológiai sokféleség pusztulása az éghajlatváltozáshoz hasonlóan rendkívül súlyos következményekkel járhat,

3. rámutat, hogy az éghajlat máris hatással van az élő fajok dinamizmusára és megoszlására;

9. megállapítja, hogy a hangoztatott célkitűzések, illetve a megvalósított intézkedések és az azokhoz felhasznált eszközök között tátongó szakadéknak betudhatóan kudarcot vallottak azok a szakpolitikák, amelyek arra irányultak, hogy már 2010-re fékezzék meg a biológiai sokféleség erózióját Európában;

4. megállapítja, hogy az ember képtelen kizárólag ásványi környezetben élni, és ebből azt a következtetést vonja le, hogy a biológiai sokféleség módosulása vagy eróziója drámai következményekkel jár majd az emberiségre nézve;

10. ugyanakkor leszögezi, hogy egyes egyedi intézkedések – mint például egyes növény-, illetve állatfajra (dögkeselyű, vidra, örvös lúd (*Branta bernicla*) stb.), illetve élőhelyre (Rajna-menti ártéri erdők, Temze stb.) vonatkozó megóvási tervek, valamint egyes minősített területeken alkalmazott gazdálkodási tervek sikerrel jártak;

5. megállapítja, hogy a biológiai sokféleség pusztulását és az ökoszisztéma-szolgáltatások háttérbe szorítását máris negatív társadalmi és gazdasági hatások kísérik;

6. megállapítja, hogy a biológiai sokféleség erózióját elsősorban a talaj nem természetes célokra történő igénybevétele, a természetes élőhelyek szétszórtsága, az egzotikus növényi, illetve állati fajok populációinak terjedése, az intenzív mezőgazdasági művelés, az éghajlatváltozás, valamint a különböző típusú szennyezések okozzák;

11. sürgetőnek véli, hogy a biológiai sokféleségnek és az ökoszisztéma-rendszerek szolgáltatásainak tartós megőrzését célzó, illetve az azt eredményező stratégiák és programok – például az Európai Tájvédelmi Egyezmény valamennyi tagállamban történő végrehajtásának keretében – újabb lendületet kapjanak annak érdekében, hogy az alkalmazott eszközök kézzelfogható eredményeket hozzanak;

7. megállapítja, hogy a biológiai sokféleséget – annak globális megőrzéséhez – helyi és regionális szinten kell kezelni és megóvni, és elismeri, hogy ennek érdekében össze kell fogni a biodiverzitás megóvásában érintett helyi szereplőket: mindenekelőtt a vállalatokat, egyesületeket, a vidéki területek tulajdonosait

12. ebből a célból szükségesnek tartja a regionális és helyi önkormányzatok intenzív bevonását a programok kidolgozásába éppúgy, mint végrehajtásába, illetve olyan jogi és pénzügyi eszközökkel való felruházásukat, amelyek a fenntarthatóság keretében megfelelnek az ezzel járó felelősségi köröknek;

13. megállapítja, hogy a társadalmak természeti erőforrásokkal és környezetekkel szemben tanúsított magatartását (az erőforrások felhasználása, illetve kiaknázása, területfelhasználás, terület-hasznosítás stb.) mindenekelőtt a természet kulturális hagyományaikban betöltött szerepe határozza meg; felkéri az EU-t, hogy működjék közre a biológiai sokféleség olyan új kulturális megközelítésének kialakításában, amelyben globális összefüggésként kapcsolódnak össze egymással az etikai szempontok (azaz a természet önmagáért való értéke és az emberiség öröksége), illetve az ökoszisztéma-szolgáltatásokból fakadó hasznossági szempontok;

14. megjegyzi, hogy a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások megőrzéséhez (a talajerózió elleni védekezés, víztisztítás stb.) olyan tudatos stratégiára van szükség, amely „rendszer szemléletű” gondolkodásban (azaz különböző, egymással dinamikus kapcsolatban levő elemek logikus és koherens egységben való kezelésében) nyilvánul meg, és amelyhez kifejezetten hosszú távon – azaz jóval 2010 után – is támogatást kell nyújtani. E stratégiában a helyi és regionális önkormányzatoknak kiemelt szerepet kell juttatni;

15. hangot ad abbéli óhajának, hogy a biodiverzitás megőrzése jóval 2010 után is az összekötő kapocs szerepét töltsse be a területgazdálkodásban és a területfejlesztésben mind vidéki, mind városi vonatkozásban;

16. kifejezésre juttatja abbéli óhaját, hogy a biológiai sokféleség megőrzése jóval 2010 után is az európai szakpolitikák, stratégiák és programok kulcsfontosságú elemeként szerepeljen. Ennek az átfogó jellegű, a többi témakörrel szerves egységet alkotó kérdésnek olyan vezérfonalként kell szolgálnia, amely biztosítja a különböző területfejlesztési és -felhasználási szakpolitikák közötti kézzelfogható és nélkülözhetetlen koherenciát; ehhez azonban az Európai Bizottság különböző igazgatóságai közötti szoros együttműködésre, valamint a helyi és regionális önkormányzatok fokozott mozgósítására is szükség van;

17. üdvözli a tagállamok és az Európai Bizottság által kidolgozott módszer határozottságát, amelynek következtében elkészülhetett a biológiai sokféleség, illetve a cselekvési programok megvalósításának helyzetét összefoglaló féldős mérleg; e módszer alapja a tagállamok által a projektek megvalósításával kapcsolatban elvégzett értékelés, amelyet az Európai Bizottság egységes elemzés formájában összegez;

18. üdvözli az 2008/2210(INI) érintetlen természeti – avagy „wilderness” – területek, azaz emberi tevékenység nyomán csak kevésbé módosult európai természeti területek hálózata szükségességének elismeréséről szóló, 2009. február 3-án egyhangúlag elfogadott európai parlamenti állásfoglalást (2008/2210(INI)) és azt, hogy a cseh elnökség „Conference on Wilderness and Large Natural Habitat Areas in Europe” címmel 2009. május 27–28-án konferenciát tartott a témában;

19. észrevételezi, hogy a szubszidiaritás elvének megfelelően a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartható megőrzéséhez egyszerre van szükség helyi szintű intézkedésekre és globális megfontolásokra, amelyeket a közigazgatási határokat átlépő ökoszisztémák működése tesz szükségessé. Ettől függenek többek között a lakosságnak nyújtott szolgáltatások is;

20. felkéri a tagállamokat, hogy a természeti környezetre és a biológiai sokféleségre nehezedő nyomás minimalizálása érdekében alkalmazzák szigorúan a 2001/42/EK irányelv (stratégiai környezeti vizsgálatok (EES/SEA)), a 85/337/EK irányelv (környezeti hatásvizsgálatok (EIS/EIA)) rendelkezéseit, valamint a Natura 2000 eljárást;

21. úgy véli, hogy a biodiverzitás pusztulásának megfékezésére vonatkozó célkitűzés eléréséhez a biológiai sokféleség megőrzésének stratégiája nem nélkülözheti az erős céltudatosságot. Ennélfogva e stratégiának gazdasági, illetve pénzügyi szempontokat is tartalmaznia kell, valamint ösztönzőleg kell hatnia a helyi és regionális önkormányzatokra, valamint a földtulajdonosokra. A stratégiákat a természeti rendszerek különböző szintjein kell megtervezni és megvalósítani, hogy biztosítható legyen koherenciájuk, és hogy mindenki tartsa magát hozzájuk;

22. felkéri az Európai Uniót, a tagállamokat, valamint a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy vezessenek be egy, a szubvenciók és támogatások környezetvédelmi feltételességére vonatkozó következetes rendszert, amelynek alapjául olyan világos mutatók szolgálnak, mint a biodiverzitást és annak összefüggéseit integráló SEBI-2010 projekt keretében tökéletesítés alatt álló mutatók;

23. felkéri az Európai Bizottságot, hogy saját hatáskörében ösztönözze egyrészt a tagállamok adórendszerének olyan felülvizsgálatát, amely kedvezőbb a biodiverzitás számára, másrészt pedig a vállalkozások és önkormányzatok támogatására szolgáló nemzeti eszközök ilyen célú kiigazítását például olyan intézkedések útján, mint a biogazdálkodásból származó vagy a Natura 2000-hez tartozó területeken termelt termények után fizetendő HÉA csökkentése. Kívánatosnak tartja ugyanis az alábbiakat:

23.1 egyfelől csökkenteni, sőt törölni kell az illetékeket és adókat, valamint azokat a támogatásokat, amelyek a biológiai sokféleségre nézve káros magatartásra sarkallnak, hogy belső koherencia jöjjön létre a biodiverzitás védelmében hozott nemzeti törvények és szabályok között;

23.2 másfelől növelni kell a támogatásokat, és ki kell szélesíteni a biodiverzitás szemszögéből kedvező magatartásformákat ösztönző adómentességek alkalmazási körét;

24. felkéri az Európai Bizottságot, hogy a populációk egészségével és jóllétével kapcsolatos kritériumokon felül a biológiai sokféleség és a hozzá kapcsolódó ökoszisztéma-szolgáltatások megőrzésének legfontosabb követelményeit is építse bele azokba az európai szintű eszmecserékbe, amelyeknek témája a GDP kiszámítása során alkalmazott kritériumok felülvizsgálata (a jelenlegi számítási mód ugyanis kizárólag a pénzáramlást méri, a felhalmozott tőke nagyságát nem); például a véletlenszerű vagy szándékos szennyezések miatt szükségessé váló munkák költségét le kellene vonni, nem pedig hozzáadni, amint azt a jelenlegi gyakorlat diktálja;

25. hangsúlyozottan felszólít rá, hogy a biológiai sokféleség pusztulásának megfékezését célzó intézkedéseknek 2010 után is legyen folytatásuk;

26. úgy ítéli meg, hogy a gazdasági válságra adandó válasznak, melynek során átfogó szerkezeti átalakításokat kell végrehajtani, teljes mértékben magában kell foglalnia a biológiai sokféleség paramétereit. E környezetvédelmi téma jelentőségét minden területi szinten, és főként minden gazdasági tevékenység során jobban tekintetbe kell venni;

Biológiai sokféleség az Európai Unióban

27. hangsúlyozza, hogy ahhoz, hogy minél jobban meg lehessen szólítani az embereket, európai szinten kiemelten szükség van olyan tudatosan tervezett és koherens tevékenységekre, amelyek valamennyi helyi és regionális szinten – konkrétan a régiók szintjén – megjelennek;

28. kiemeli a tudósokat és a politikusokat szorosan összefogó, a természeti források fenntartható felhasználását célzó Natura 2000 folyamat eredetiségét és hatékonyságát. Üdvözli az európai területek körülbelül 20 %-át lefedő övezetek kijelölését;

29. ugyanakkor úgy véli, hogy a különleges természetmegőrzési területek (az élőhelyekről szóló 92/42/EK irányelv) és a különleges védelmi területek (a madárvédelemről szóló 79/409/EGK irányelv) hálózatát a legtöbb országban meg kell erősíteni: Ezenfelül felkéri a tagállamokat, hogy vállaljanak felelősséget tengeri területeikért és talajvízkészleteikért,

30. hangsúlyozza a tengeri és az édesvízi ökoszisztémák biológiai sokfélesége szempontjából egyaránt kulcsfontosságú élőhelynek számító, torkolatoknál található ökoszisztémák különös fontosságát, és egy, legalább a Natura 2000 hálózathoz tartozó területeken kötelező, integrált gazdálkodási terv révén a lehető legnagyobb figyelmet kéri számukra;

31. hangsúlyozza, hogy a talaj minőségére és biológiai sokféleségére kiemelt figyelmet kell fordítani, hiszen a talaj bolygónk egyetlen olyan ökológiai eleme, amelyen minden olyan anyag és energia áthalad, amely az ökoszisztémák, azaz a fajok dinamizmusát hordozza. Számottevően meg kell erősíteni az immár kidolgozás alatt álló idevágó irányelv biológiai sokféleséget érintő vetületét;

32. azt kéri, hogy fordítsanak kiemelt figyelmet a talajvízrétegek szintjének és minőségének megőrzésére, ezeknek ugyanis rendkívül nagy a jelentőségük mind a talajok minősége és sokfélesége (különösen a mezőgazdaság esetében), mind a lakosság ivóvíz-ellátása szempontjából;

33. hangot ad abbéli óhajának, hogy erősítsék meg a tudományos szervezetek és természetbúvár egyesületek szakértői és a politikai döntéshozók közötti operatív kapcsolatokat: a biodiverzitás tartós megőrzésével kapcsolatos célkitűzés eredményes megvalósítása tekintetében ugyanis a döntések és a programok végrehajtása egyaránt függ a tudományos szakemberek és a területek kezeléséért felelős személyek szakértelmétől;

34. úgy ítéli meg, hogy a Natura 2000 hálózathoz tartozó területek kizárólag egy olyan vagyongazdálkodási rendszer megvalósulása esetén segítik elő maximálisan a biodiverzitás tartós megőrzését, amelyben a helyi és regionális

önkormányzatoknak, valamint a magán földtulajdonosoknak aktív szerep jut; az a megállapítás, hogy vélhetően az európai érdekű fajok felének, illetve az élőhelyek háromnegyedének védettségi helyzete kedvezőtlen, jól mutatja, hogy mennyire sürgető e területek ad hoc kezelésének megszervezése;

35. úgy ítéli meg, hogy a Natura 2000 hálózatot és az érintetlen természeti területeket maradéktalanul be kell emelni a biodiverzitás területi megőrzésével kapcsolatos, a tagállamok, illetve a helyi és regionális önkormányzatok által végrehajtott stratégiákba;

36. felszólít egy olyan ökológiai keret – egy valóságos természeti infrastruktúra – sürgős létrehozására, amely a helyi és regionális önkormányzatok, így a régiók mozgósításával biztosítja a Natura 2000 területek és elsősorban az érintetlen természeti területek, de ugyanígy a városi és városkörnyéki mezőgazdasági területek között is a funkcionális kapcsolatot. Ezt az ökológiai infrastruktúrát a meglévő és a majdan építendő közlekedési utak (autópályák és vasútvonalak stb.) nyomvonalának tervezésekor is szem előtt kell tartani annak érdekében, hogy e területek ne sérüljenek, és be kell építeni az új közös agrárpolitikába;

37. megállapítja, hogy a Natura 2000 hálózathoz tartozó területek biológiai sokfélesége az utóbbi funkcionális jellemzőinél fogva ki van téve a környező területek rendkívül erős nyomásának, és úgy ítéli meg, hogy a Natura 2000 területekkel szomszédos övezetekben folytatott gazdálkodási módoknak tartósan hozzá kellene járulniuk az említett területeken található biológiai sokféleség és ökoszisztéma-szolgáltatások megőrzéséhez;

38. hangsúlyozza, hogy a halászati (KHP) és a mezőgazdasági (KAP) politikák megerősítése mellett azok mélyreható felülvizsgálatára is szükség van, valamint azt, hogy erdészeti szakpolitikára is szükség lenne, amely hiánytalanul magába építené a biológiai sokféleség követelményeit és a támogatások ökológiai feltételeességének elveit is;

39. felszólít rá, hogy a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló 2008/1/EK irányelv I. mellékletét egészítsék ki a felszíni vizekben és a tengeri területeken folytatott akvakultúra-gyakorlatokkal – különösen, ha azok intenzív jellegűek;

40. javasolja a földrajzi eredetmegjelöléseket meghatározó kritériumok felülvizsgálatát oly módon, hogy az érintett gazdálkodási gyakorlatok tartalmazzák a biológiai sokféleség és a kölcsönhatások dinamizmusának követelményeit is;

41. üdvözli a Miniszterek Tanácsának 2009. március 2-i, a géntechnológiával módosított növényekkel kapcsolatban az elővigyázatosság elvének alkalmazásáról szóló határozatát (a 2005. február 4-én aláírt Firenzei Charta), amelynek – az 1998. június 25-i Aarhusi Egyezménynek megfelelően – a lehető legnagyobb átláthatóság közepette megvalósuló legszigorúbb alkalmazását tartaná kívánatosnak;

42. aggodalmát fejezi ki az energianövények termesztésével járó esetleges következmények (agroüzemanyagok) miatt, hiszen ez a tevékenység rendkívül területigényes, ami – például a kötelező területpihentetés 2008 ősztől életbe lépő eltörlésével – hatványozottan ösztönözné mindenekelőtt az ugarok és az érintetlen természeti területek beépítését, és hozzájárul a déli országok elsivatagosodásához. Az RB azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy értékelje az agroüzemanyagok biodiverzitásra, környezetre és az ökoszisztémákra gyakorolt hatását;

43. megállapítja, hogy a fajok, az ökoszisztémák és az ezekhez kapcsolódó anyagáramlások gyakran átlépik a közigazgatási, így az országhatárokat, és ebből következően leszögezi, hogy a Natura 2000 hálózathoz tartozó területeket gyakran országhatárok szelik át; ezért javaslatot tesz egy európai szintű, határokon átívelő területi státusz, illetve minősítő címke létrehozására (Natura 2000, vagy akár természetvédelmi terület, illetve határokon átívelő regionális park) annak érdekében, hogy a biológiai sokféleség és az érintett ökoszisztémák koherens módon kezelhetők legyenek;

44. úgy véli, hogy a biológiai sokféleség megőrzését célzó stratégia sikerének egyik záloga, ha azt minden ember – az egyszerű polgároktól a gazdasági vezetőkig és a területek kezeléséért felelős személyekig – magáénak érzi. Ehhez nemcsak minőségi tájékoztatási és képzési programra van szükség a legkorszerűbb kommunikációs technológiák (internet) felhasználásával, hanem iskolai programokra is; ebben a lakossághoz közelebb működő helyi és regionális önkormányzatoknak – köztük a régióknak – is szerepet és támogatást kell kapni;

45. javaslatot tesz a biológiai sokféleségre és annak dinamikus kölcsönhatásaira kedvezően ható fellépések példáinak megjutalmazására azok nyilvánosságára hozatala útján;

Közelebbről: az invazív fajok

46. üdvözi, hogy az Európai Bizottság kiemelt figyelmet fordít a helyi biodiverzitásra komoly veszélyt jelentő, invazívvá vált egzotikus fajok problémájára;

47. megismétli ajánlását, amely az invazív fajok témakörének sürgős megvitatását tartalmazta (CdR 159/2006) egy olyan tudatosan vállalt és világos stratégia keretében, amelyben a helyi és regionális önkormányzatok is részt vesznek; elengedhetetlennek véli egy ad hoc irányelv meghozatalát;

48. úgy véli, hogy az invazív fajok ellen folytatott küzdelem stratégiája kizárólag európai szinten lehet hatékony; ez a szabályozási előírások tekintetében az egyes tagállamok, míg a küzdelemmel kapcsolatos intézkedések tekintetében a tagállamok helyi és regionális önkormányzatainak koherens és hathatós részvételét feltételezi; úgy ítéli meg, hogy az invazív fajok felügyeletével, megelőzésével és felszámolásával kapcsolatos fellépések hatékonysága regionális szinten lenne a legmagasabb szintű;

49. megállapítja, hogy – noha más területeken léteznek jogszabályok – európai szinten hiányoznak a megfelelő

szabályozási előírások, holott az egzotikus növény- és állatfajok betelepítésének ellenőrzése ezt megkívánja;

50. sajnálatát fejezi ki a nemzeti előírások és intézkedések sokfélesége miatt, mert az jelentős akadály az invazív egzotikus fajok ellen folytatott küzdelem stratégiájának hatékonysága szempontjából, és felkéri a tagállamokat rá, hogy hozzanak egységes szabályozási rendelkezéseket;

51. sürgetőnek tartja az Európában nem őshonos fajok – legalább is szándékos – behozatalának szigorú ellenőrzését célzó intézkedések bevezetését, azonban felhívja a figyelmet az idevágó határozatok mögött nyíltan vagy burkoltan meghúzódo indokokra és a legnagyobb etikai éberséget ajánlja;

A biológiai sokféleség a világban és az EU

52. elismeri, hogy az Európai Unió – történelme, illetve gazdasági kapcsolatai okán is – különösen nagy felelősséggel tartozik a világ biológiai sokféleségéért, ezért példaértékű szerepet kell betöltenie;

53. hangsúlyozottan felhívja a figyelmet rá, hogy a természetes, a géntechnológiával módosított, illetve a potenciálisan invazív fajok elterjedése szempontjából a piacok megnyitása jelentős kockázatokat rejt magában; ezért nyomatékosan felszólít rá, hogy a biodiverzitás követelményei valamennyi nemzetközi kereskedelmi megállapodásban szerepeljenek;

54. felkéri a tagállamokat a szárazföldi és tengeri fajokkal szembeni maradéktalan felelősségvállalásra az európai határokon túl is, azaz az élő fajokban kimondottan gazdag, illetve eredeti ökoszisztémákkal rendelkező térségekben, még ha azok távol helyezkednek is el;

55. felkéri a tagállamokat, hogy támogassák a régiók közötti nemzetközi együttműködés megvalósulását, mely együttműködés célja a biodiverzitás tartós megőrzését célzó gazdasági és pedagógiai fellépések támogatása olyan szinten, ahol a régiók egyszerre tölthetik be a végrehajtás előmozdítójának és támogatójának szerepét;

56. hangsúlyozza egy biodiverzitással foglalkozó nemzetközi szakértői bizottság létrehozásának fontosságát, melynek során erőteljesen támaszkodni kell a létező szervezetekre, amilyen a biológiai sokféleséggel foglalkozó Európai Tematikus Központ, az IUCN vagy az IPBES (felállítása most van folyamatban);

A biológiai sokféleség és az éghajlatváltozás

57. megállapítja, hogy az éghajlati viszonyok döntő befolyást gyakorolnak a fajokra és az ökoszisztémákra, azaz a biológiai sokféleségre, és emiatt – például az ökológiailag instabil rendszereknél – a rendszerből kiinduló megközelítést kell előnyben részesíteni a fajokból kiinduló megközelítéssel szemben. Egy természeti környezet létrehozásába való beruházás esetleg például új ökológiai rendszerek kialakulásához vezethet;

58. kéri, hogy mindent kövessenek el annak érdekében, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása ellen folytatott küzdelmet szolgáló intézkedések ne járjanak károkozással a biológiai sokféleség szempontjából;

59. szükségesnek véli, hogy különösen az élelmiszer-előállítás és -fogyasztás helyszínei közelebb kerüljenek egymáshoz, hogy egyfelől így korlátozni lehessen a távolsági szállításból fakadó energiaköltségeket, másfelől nőjön az egyes országok függetlensége és önálló élelmiszer-ellátása;

60. ebből fakadóan megállapítja, hogy a fajok hozzájárulnak az üvegházhatást okozó gázok – így a szén-dioxid – mennyiségének világméretű bővüléséhez, és felszólít rá, hogy a biodiverzitás megőrzését szolgáló programokban tartsák szem előtt az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása csökkenésének célkitűzését, például az olyan szén-dioxid-csökkentő és oxigénnövelő életterek megtartásával, mint az erdei és vizes élőhelyek (mocsarak, tőzeglápok stb.);

61. megállapítja, hogy a napjainkban ismét megújuló energiaforrásnak tekintett erdők újfent az érdeklődés középpontjában állnak, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy ez nem vezethet egy monospecifikus, lerövidített működési ciklusokkal jellemezhető, a biológiai sokféleségre nézve ártalmas új gazdálkodás meghonosodásához;

62. nagy hangsúlyt fektet rá, hogy a megújuló energiák termelésével kapcsolatban jelenlegi beruházások és tevékenységek, amelyek az élőhely megváltozásával járnak, vagy károsan hatnak a biológiai sokféleségre (különösen a mini erdőművek és a vízi erdőművek), a természeti erőforrások használata során tartsanak tiszteletben bizonyos alapvető feltételeket, amelyek garantálják a folyami környezet potenciális biológiai sokféleségének fennmaradását és folyamatosságát. Ha a biológiai sokféleség tiszteletben tartása nyomán csökken egy bizonyos tevékenység hozama, ez semmiképpen nem jogosít fel kárpótlásképpen állami támogatásra, ugyanis egy kötelezettség teljesítéséről van szó. Feltétlenül garantálni kell a vízfolyás és a folyami síkság által alkotott ökológiai folyosót is, hogy az egyes közösségek ne szigetelődjenek el;

A tudásalap

63. külön kiemeli, hogy fontos megbízható ismeretekre szert tenni a biológiai sokféleségről, annak állapotáról és az ökoszisztémák funkcióiról, és e tudást a lehető legszélesebb körben hozzáférhetővé kell tenni;

64. hangsúlyozza a természettudományok és az ökológia terén folytatott kutatások fontosságát. Ebben a tekintetben szükség van egy olyan tökéletesen védett és/vagy „wilderness” területekből álló hálózat létrehozására, ahol megfigyelhető, hogy az éghajlatváltozás miképpen hat a természetes dinamikákra;

65. javaslatot tesz olyan kutatások támogatására, amelyek révén pontosabban mérhető és elemezhető a biológiai sokféleség és a belőle fakadó ökoszisztéma-szolgáltatások valós (mind kulturális, mind gazdasági) értéke; e kutatások rendszeresen egy asztalhoz

ültenék több érintett tudományterület szakembereit annak érdekében, hogy a természeti és kulturális elemeket egyaránt szem előtt tartó átfogó elképzelést alakítsanak ki;

66. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy nemzeti és regionális szinten fel kell tárni és pontosan meg kell határozni a biológiai sokféleség pusztulásának és a hozzá kapcsolódó ökoszisztéma-szolgáltatások visszaszorulásának elsődleges okait annak érdekében, hogy ki lehessen dolgozni és meg lehessen valósítani az ezek megőrzését célzó hatékony stratégiákat;

67. hangsúlyozza, hogy feltétlenül szükség van európai szinten egységes és hatékony (például a SEBI-2010 mutatóihoz hasonló) mutatószámok kidolgozására és tökéletesítésére – mely mutatószámokkal operatív módon figyelemmel kísérhető a biológiai sokféleség alakulása, állapota, valamint az ökoszisztémák funkcionalitása;

68. felkéri a tagállamokat, hogy állítsák helyre és újítsák meg a természetes körülmények között (in situ) zajló természettudományos, valamint a fajok és az ökoszisztémák meghatározásával kapcsolatos felsőoktatást;

69. felkéri a tagállamokat, hogy a biodiverzitás oktatását építsék be a felsőfokú műszaki tanulmányok és a szakképzés (területrendezés, mezőgazdaság, infrastruktúraépítés, gazdaság, város-tervezés stb.) tantervébe.

A főbb támogató intézkedések

70. hangsúlyozza annak sürgető fontosságát, hogy a nemzeti, helyi és regionális önkormányzatokat lássák el a szükséges emberi, technikai és pénzügyi eszközökkel ahhoz, hogy támogatni tudják a tartós, azaz a 2010 után is folytatódó programokat, ezáltal biztosítva a biodiverzitás hosszú távú megőrzését;

71. kéri a megfelelő költségvetési keretösszegek megemelését és az engedélyezési eljárások olyan egyszerűsítését – mindenekelőtt a LIFE+-szal kapcsolatban –, amely nem csökkenti a biológiai sokféleség előnyeit, valamint az ERFA, az EMVA és az EHA alapjainak a biodiverzitás érdekében történő eredményesebb felhasználását;

72. kifejezésre juttatja abbéli óhaját, hogy a vonatkozó pénzügyi támogatások megítélése során alkalmazzák következetesen – a SEBI-2010 mutatóihoz hasonlóan világos és megbízható mutatókat tartalmazó kritériumok alapján – a szigorú környezetvédelmi feltételeltséget;

73. nyomatékosan hangsúlyozza annak szükségességét, hogy az adminisztratív és a logisztikai egységek – függetlenül attól, hogy az Európai Bizottságot, a tagállamokat vagy a regionális és helyi önkormányzatokat képviselik – már egy adott projekt megtervezésétől kezdve szoros együttműködésben dolgozzanak egymással a „rendszer szemléletű” megközelítés (azaz a különböző, egymással dinamikus kapcsolatban levő elemek egységét szem előtt tartó koherens logika érvényesülésének) biztosítása érdekében;

74. nyomatékosan hangsúlyozza a tudományos – mindenekelőtt a természettudományok és az ökológia területén folytatott – kutatási programok fontosságát, melyek révén megszerezhető az a tudás, amely nélkülözhetetlen a biológiai sokféleség pusztulásának megfékezésével kapcsolatos célkitűzés eléréséhez, és hangsúlyozza, mennyire fontos az ismeretek fejlesztését és a tudományos pályafutások fejlesztését (például európai ösztöndíjak révén) célzó programoknak a biodiverzitáshoz kapcsolódó témákra való irányítása mind a természettudományok, mind a társadalomtudományok terén;

75. kiemeli azon – különösképpen az iskolásokhoz, diákokhoz és általában véve a fiatalokhoz szóló – pedagógiai fellépések fontosságát, amelyek következtében a lakosság – azaz valamennyi társadalmi réteg – átérezheti a biodiverzitás kérdésével járó problémakört és napirenden tartásának fontosságát. Ezeknek az intézkedéseknek a helyi és a regionális önkormányzatok és a lakosság közötti közeli kapcsolatra kell támaszkodniuk;

Felügyelet

76. emlékeztet rá, hogy a biológiai sokféleség megőrzésével kapcsolatos politika kézzelfogható eredményei hosszú távon,

jóval 2010 vagy akár 2020 után jelentkeznek; ezért a két év alatt megvalósított célok értékelésekor csupán az vizsgálható, hogy a fellépések ténylegesen megvalósultak-e;

77. nyomatékosan emlékeztet rá, hogy a biológiai sokféleség értékelése nem alapulhat kizárólag az élő fajok számán, hanem az értékelés során figyelemmel kell lenni e fajok egymás közötti viszonyrendszerére, valamint az ökoszisztémák összetett voltára és funkcionalitására;

78. arra ösztönzi a környezettel foglalkozó egyesületeket, hogy kiemelten kezeljék a biodiverzitás változásának nyomon követése és az ezzel kapcsolatos figyelemfelhívás során szerzett ismereteiket, és tájékoztassák ezekről a helyi és regionális önkormányzatokat;

79. a félidős értékelés elkészítése érdekében indított folyamat meghosszabbításaként javaslatot tesz egy jelentős – adott esetben egy megerősített Európai Tematikus Központ részeként működő – „Biodiverzitást Megfigyelő Központ” felállítására. Kívánatos, hogy e Központ együttműködjék nemzeti, regionális és egyéb infranacionális szinteken működő megfigyelőközpontokkal.

Kelt Brüsszelben, 2009. június 18-án.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Luc VAN DEN BRANDE